

ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ОБЕДИНЕНИТЕ НАЦИИ В КОНТЕКСТА НА СЪБИТИЯТА В УКРАИНА

Наталия Цветанова-Чилингирова¹
e-mail: nataliya.tsvetanova@uni-plovdiv.bg

Резюме

Настоящият текст представя работата на ООН, както и на Съвета за сигурност към нея в ситуация на война на територията на Украйна, проблема с начина на функциониране на Съвета за сигурност при налагане на вето от страна на постоянна държава членка, както и необходимостта от реформа с цел ефективно функциониране на организацията.

Ключови думи: ООН, Съвет за сигурност, резолюция, Русия, Украйна, международно публично право, международни отношения

JEL: F51, F53, F510, F520, F530, K00, K30, K33, K40, K42

Увод

През XX век в света протичат няколко значими процеса и събития, които оказват силно влияние върху структурата на международните отношения, променят граници, образуват нови държави и трансформират световния ред.

Втората световна война (1939 – 1945 г.) и нейната разрушителна сила и жестоки последствия поставят Европа в състояние на страдание, с десетки милиони жертви, ужас, глад, разделение в обществата и икономически срив. Този най-мощен военен конфликт в историята на човечеството е „първата подчертано „идеологическа война“, която се води в името на ценности и идеи, и това до висока степен обуславя нейната ожесточеност и безкомпромисност“ (Александров, 2001, с. 93).

Тази кратка историческа ретроспекция е относима към подхода за разбиране и осмисляне на същността на миналите събития. Подобни глобални процеси обичайно са следвани от структурни промени в международните отношения, защото такъв конфликт, както и формираната международна структура след него, съвсем логично често се трансформират в период на възход. Той от своя страна посредством създадените през втората половина на XX век институции, онагледява стремежа на субектите на международ-

¹ Докторант, катедра „Политически науки и национална сигурност“, факултет „Икономически и социални науки“, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, ORCID: 0000-0001-9305-0995

ните отношения към консенсус и напредък. Колективната воля на международната общност съумява по-късно да установи принципа, че правата и свободите на всички хора следва да бъдат зачитани и уважавани еднакво от държавите субекти на международната сцена. За да успеят взаимно да избегнат повторение на катастрофалните и жестоки събития от средата на XX век, държавите се обединяват за общо зачитане на правото на живот, „вяра в основните права на човека, в достойнството и ценността на човешката личност, в равнопоставеността на мъжете и жените, както и в равенството на големите и малките народи“ (Устав на Организация на обединените нации, приет на 25.06.1945 г.).

Но говорейки за международните институции, като предмет на разглеждане на международното публично право, не бива да се допуска заблудата, че те от политологична гледна точка са израз на върховна власт. Защото се сформират и функционират на основата на свободната воля на всяка държава, техен член. Следва да се обърне внимание и на друг важен дискуссионен момент – така, както „индивидът има право да избира общностите, в които желае да участва“ (Милър, Колман, Конъли и Райън, 1997, с. 346), може ли същият принцип да бъде отнесен и към държавите, като суверенни такива, и правото им на свободно участие в институции и организации с международен статут. Само по себе си международното публично право е самостоятелна система от правни норми, която не е част от националното право. А нормите, които регулират тези отношения, биват създадени от държавите и от международните организации.

Организацията на обединените нации

Безспорно е, че международната организация с най-значим статут, с най-голям брой държави и държавни образowania в света, ангажирани в нейната дейност (193 към 31 март 2023 г.), е Организацията на обединените нации (ООН).

Руската федерация е член на ООН от 24 октомври 1945 г. В периода между 1946 г. и 2022 г. същата е член на различни структури в състава на ООН, като на Съвета за сигурност и на Икономически и социален съвет (т.е. от самото създаване на организацията), а на Съвет по правата на човека – само в периодите 2006 – 2012 г., 2014 – 2016 г. и през 2021 г. (официален уеб-сайт на Библиотека на ООН).

На 13 декември 2021 г. Съветът за сигурност на ООН провежда среща на тема Поддържане на международния ред и сигурност. На тази среща е представен проект за решение от името на 112 страни членки на ООН, с който държавите потвърждават своята основна отговорност за поддържането на международния мир, сигурност и значението на всеобхватния подход към изграждането на мира и поддържането му, особено чрез предотвратяване на

конфликти и справяне с първопричините на всички етапи на един конфликт (Протокол от среща № 8926 на СС на ООН, проведена на 13 декември 2021 г. в Ню Йорк).

Като международна организация, и в съответствие с обичаите на международното право, в своята дейност ООН приема изявления или т. нар резолюции. Но те не се считат за норми на международното право, макар и да не са лишени от правно значение (Видин, 2016). В контекста на настоящото изложение вероятно е важно да се отбележи, че при гласуване на резолюции извън процеса на подготовка на международен договор, действието, което поражда, се възприема като правило на поведение. Въпреки това за правната теория резолюциите не се приемат недвусмислено за обичайна правна норма (Видин, 2016).

Резолюциите на ООН са официален израз на воля или позиция на нейните съставни структурни единици. Главни органи на тази международна организация са нейното Общо събрание, Съветът за сигурност (СС), Икономически и социален съвет и Съвет по правата на човека.

В случаите, в които в Съвета за сигурност на ООН подлага на гласуване текст на резолюция, която има отношение към значим международен или регионален проблем, към възникнал военен конфликт, който застрашава международната сигурност или др. съгласно Устава на организацията всяка една от петте държави постоянни членки има правото да гласува чрез налагане на вето. Тази правна възможност, приложена спира процеса на взимане на решение и възпрепятства продължаването на работата на този важен за организацията орган.

С настоящия състав на Съвета за сигурност и с действащите регламенти, които определят начина му на работа и принципите на приемане на решения, например по съществени за запазване на международния ред и сигурност въпроси, при или преди ескалиране на конфликт, в процеса на приемането на решение непрестанно се създават редица трудности. Тезата е особено валидна в случаите, в които в такъв конфликт е налице пряко участие на постоянна държава членка. Ако тя е част от военен конфликт, единодушно решение, с което страните да бъдат склонени да прекратят бойните действия, е невъзможно. Русия е страна в конфликта с Украйна. Военният конфликт протича на територията на континента Европа, в държава, която може да се причисли към границата на две цивилизации, каквито са западноевропейската и православната (Хънтингтън, 2019). От тези два фактора е допустимо да се направи извод, че в обозримо бъдеще международната общност няма да бъде способна да намери решителен изход от тази криза.

Извънредните сесии на Общото събрание на ООН по същество са непредвидени срещи, които биват свикани по повод възникнала конкретна

ситуация, засягаща международния мир и сигурност. Тези заседания се състоят в случаите, в които Съветът за сигурност не е способен да приеме решение поради наложено вето на една от постоянните му държави членки (САЩ, Руска федерация, Китай, Великобритания или Франция).

Тази правна възможност е въведена в ООН още през 1950 г. с Резолюция 377 А, иницирана от САЩ (Williams, 1971, p. 284) на Общото събрание на ООН и е популярна още с наименованието „Обединяване за мир“ (Резолюция 377 А, 1950). Така организацията въвежда механизъм за действие, който да ѝ позволи своевременна позиция в случай на блокиране на работата ѝ в Съвета за сигурност чрез наложено вето от държава постоянен член, както вече бе пояснено по-горе.

Събитията в Украйна и ролята на ООН

По повод конфликта в Украйна, постъпило предходно искане от 28 февруари 2014 г. от страна на представителя на Украйна до председателя на СС на ООН за свикване на спешна среща на СС във връзка със събитията в Крим (Искане до СС на ООН, 28 февруари 2014), и след проведено 8980 поред заседание на Съвета за сигурност на ООН (СС) на 27.02.2022 г. (Протокол от заседание № 8980 на СС на ООН, проведено на 27 февруари 2022 г.), е прието решение за свикване на единадесета подред Извънредна сесия на ОС на ООН (Решение от 27 февруари 2022 г. за свикване на Извънредна сесия на ООН).

На проведеното заседание една от петте постоянни страни членки на СС на ООН – Руската федерация гласува „против“, Китай гласува с „въздържал се“. При вече реализирана хипотеза на конфликт със страна държава членка на Съвета за сигурност, СС взима под внимание липсата на единогласие на петте постоянни страни членки в Съвета за сигурност, което от своя страна възпрепятства изпълнението на основната отговорност на този орган, а именно поддържане на международния мир и сигурност.

В следствие на горното на свиканата 11-та Извънредна специална сесия на ОС на ООН на 02 март 2022 г. е приета Резолюция ES-11/1 (Резолюция ES-11/1 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 2 март 2022 г.).

Предмет на резолюцията е агресията срещу Украйна. В преамбюла на документа са отправени призови за спазване на нормите на международното право от всички страни членки на ООН, напомняне към държавите за спазване на текстовете на чл. 2 от Устава на ООН (Устав на Организация на обединените нации, приет на 25 юни 1945 г.)¹ за въздържане от употреба на сила по повод териториалната цялост или политическа независимост на друга държава. Държавите членки напомнят, че запазването на международния мир се крепи на зачитането на принципите на свободата, равен-

ството, справедливостта. Имайки пред вид обявената от Руската федерация на 24 февруари 2022 г. *специална военна операция* в Украйна (Официално видео обръщение на президента на Руската федерация, 24 февруари 2022 г.), текстът напомня, че заплахата от използването на сила или използването на сила ще бъде възприемано като незаконно. Русия обявява същевременно повишена готовност на своите ядрени сили.

Въпреки усилията на генералния секретар на ООН и на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, в същността си резолюция ES-11/1 съдържа подкрепа за суверенитета на Украйна. В заключение ОС на ООН настоява за незабавно мирно разрешаване на конфликта посредством диалог и преговори (Резолюция ES-11/1 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 2 март 2022 г.).

Текстът на цитираната резолюция е подложен на гласуване след тридневни дебати и от 193 държави с право на глас, 12 без право на глас, 141 гласуват „за“, 35 гласуват с „въздържал се“, 5 гласуват „против“ – Руска федерация, Беларус, Еритрея, Северна Корея и Сирия (Резултати от проведено гласуване на Резолюция ES-11/1 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 2 март 2022 г.).

В процеса на разискването на възникналия конфликт и опитите той да бъде прекратен, пред Общото събрание на ООН Русия излага в серия от документи, доклади и др. защита на своята теза за избухването на военния конфликт на територията на Украйна. Сред тях са такива, които обясняват прякото застрашаване на националната ѝ сигурност поради продължаващия двадесет години процес по разширяване на НАТО. Позицията на Русия, която определя войната ѝ в Украйна като резонна, се открива в редица писма, които тя депозира пред СС и генералния секретар на ООН. В официалната позиция на Руската федерация, представена на 4 ноември 2022 г. се подчертава, че тя носи специална отговорност по проблемите на международната сигурност и стратегическата стабилност, както и че потвърждава своята решителност, ведно с останалите четири ядрени държави за предотвратяването на ядрена война (Писмо от 02 ноември 2022 на постоянния представител в ООН на Руска федерация). Т.е. от декларираната руска позиция се очертава самочувствието на държава, която приема ролята на отговорна за поддържането на международния ред и сигурност.

През 2022 г., в първите няколко месеца след началото на конфликта Русия представя в ООН редица писма, които касаят различни аспекти на военния конфликт, в които тя е пряк участник. Чрез тях тя представя своя защитна позиция, която ползва аргументи в оправдание на започналата война. С писмо A/77/599-S/2022/873 от 21 ноември 2022 г. например се представя позиция, в която Украйна е упрекната за нарушаване на хуманитарните закони

и незачитане на международните норми, които касаят защитата на живота и здравето на военнопленниците. Твърденията са подкрепени с видеоматериали.

Пояснителен документ относно продължаващите атаки от страна на Украйна срещу АЕЦ Запорожие от 13 октомври 2022 г. и опасностите от ядрена авария и застрашаването на живота на мирното население в региона, както и други подобни писма от страна на Русия могат да се възприемат като израз на нейната пряка заинтересованост конфликтът да не излезе извън рамките на конвенционалната война, да не се допусне възникване на опасност от ядрена авария (Писмо от 13 октомври 2022 на постоянния представител в ООН на Руска федерация).

На 12 октомври 2022 г. по време на четиринадесетата пленарна среща на 11-тата Извънредна сесия на ООН е приета нова Резолюция ES-11/4 (Резолюция ES-11/4 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 12 октомври 2022 г.).

Повод за подлагането ѝ на гласуване е териториалната цялост на Украйна и защита на принципите, залегнали в Устава на ООН. В преамбюла биват препотвърдено спазването на принципите обичайното международно право и текстовете на гласуваната резолюция 68/262 от 27 март 2014 г. по повод присъединяването на Крим от Руската федерация. Проведените в четирите области Дунецка, Логанска, Запорожка и Херсонска в периода 23-27 септември 2022 г. референдуми са наречени „опити да бъдат променени международно признатите граници на Украйна“ (Резолюция ES-11/4 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 12 октомври 2022 г.). Отправя се искане към Руската федерация да преразгледа решението си за присъединяване на споменатите територии. С тази резолюция ОС на ООН предлага и пауза на Единадесетата извънредна сесия.

След двудневен дебат на 12 октомври 2022 г. е проведено гласуване. Пет държави гласуват „против“ текста на документа на Общото събрание – Русия, Беларус, Северна Корея, Сирия и Никарагуа. Резолюцията е подкрепена от 143 от общо 193 държави. (Резултати от проведено гласуване на Резолюция ES-11/4 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 12 октомври 2022 г.). С „въздържал се“ гласуват 35 държави, сред които Китай, Индия, Пакистан и Куба.

Томас-Грийнфийлд, постоянен представител на САЩ в ООН, заявява, че ООН е създадена върху руините от Втората световна война с идеята, че никога повече няма да бъде позволено на една страна да завзема територия на друга със сила. А посланикът на ЕС в ООН Олоф Ског, заявява че приемането на резолюцията е „кътящо послание до Русия, че тя е и остава изолирана“ (Протокол от 14-то пленарно заседание на ОС на ООН от 11-та

Извънредна специална сесия на ООН, 12 октомври 2022 г.). Постоянният представител на Русия в ООН Василий Небензя призовава държавите членки да гласуват против резолюцията.

Макар тези резолюции да биват приемани с мнозинство, Русия продължава да депозира в ООН писма и документи, с които да излага своята позиция по редица възникващи в течение на войната въпроси. Така например с писмо от 21 октомври 2022 г. тя информира международната общност за плановете на Украйна за разрушаване на язовирната стена в Каховка чрез мини, разположени по поречието на Днепър. В текста ясно личи предупреждение за бедствие с големи размери в следствие на такова събитие, като превантивни Русия започва евакуация на граждани, попадащи в застрашените райони. Предоставянето на документите и данните биха могли да се възприемат като предупреждение към всички останали държави, които ще бъдат засегнати от последиците (писмо S/2022/786 от 21 октомври 2022 г.).

На 23 февруари 2023 г. Единадесетата извънредна сесия на ООН приема нова резолюция във връзка с конфликта в Украйна, Резолюция ES-11/6 (Резолюция ES-11/6 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 23 февруари 2023 г.). В предложението за гласуване текст на резолюцията се потвърждава подкрепата за суверенитета и териториалната цялост на Украйна и едновременно се отхвърлят всички претенции на Русия към окупираните от нея части.

След проведено гласуване **141 държави гласуват „за“**, 32 държави, сред които Китай, гласуват „въздържал се“, а 7 гласуват против – Русия, Беларус, Северна Корея, Еритрея, Мали, Никарагуа и Сирия (Резултати от проведено гласуване на Резолюция ES-11/6 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 23 февруари 2023 г.). Т.е. действията на Русия отново не срещат одобрение сред международната общност.

Към 31 март 2023 г. приетите резолюции по време на тази извънредна 11-та сесия са шест.

Резолюциите на Общото събрание на ООН не са правно обвързващи, за разлика от тези на Съвета за сигурност (Устав на Организация на обединените нации, приет на 25.06.1945 г.).

В контекста на последната година резолюциите, които Единадесетата извънредна сесия на ООН приема във връзка с конфликта в Украйна, по същество са израз на оценката на международната общност към действията на Русия. Нарушаването на принципите на международното право, нарушаването на поетите задължения с приемането на Устава на ООН, се оказват действия, които не могат да понесат санкция и отговорност поради наложено вето в СС и правото на всяка държава постоянен член, регламентирано в Устава на организацията.

На дневен ред идва и въпросът как би могъл да се сформира контингент на ООН за мироопазваща или мироналагаща операция на територията на Украйна (например по поречието на р. Днeпър) с настоящия състав и възприет регламент за приемане на решения от СС на ООН. С правата, които има Руската федерация и възможността да налага вето като една от петте постоянни държави членки, това е невъзможно. Защото при такава хипотеза предложение за разполагане на контингент ще бъде блокирано с вето. Дори и в случай, че бъде взето решение за разполагане на такива сили в района, възниква следващ казус, който е свързан със състава на тази мисия, както и кои държави биха се съгласили да включат военен и административен персонал в нея. Въпросът би бил също деликатен за разглеждане, и защото е твърде вероятно Русия да предприеме ответни икономически или дипломатически мерки спрямо тези държави. Ето затова и държавите участнички следва да са съгласни да поемат риска от евентуална реакция.

Макар и да е международна организация с най-висок авторитет сред останалите такива, ООН допусна избухването на война, и то на територията на Европа. Организацията, която се създава след края на катастрофален глобален конфликт, устояла по време на периода на Студената война и регулирала международните отношения в трудния за човечеството XX век, в новия XXI век и в контекста на нова архитектура за сигурност, не съумява да влезе активно в своята роля на балансираща страна при възникнал спор. В контекста на войната в Украйна ООН не запазва образа на организация и орган за сътрудничество, чрез който държавите в конфликт да открият решение на конфликт. Русия като ядрена и военна сила и изхождайки от статута си на победителка във Втората световна война, притежава самочувствие на фактор с авторитетна позиция, което диктува и желанието за налагане на собствена воля, удовлетворяване на националните интереси и излагане сред международната общност на позиция, която да бъде възприета.

Възможни решения за реформа на СС на ООН

Ефективна ли е работата на Съвета за сигурност и каква е ролята на този орган? СС не работи в интерес на изпълнение на основните функции и роля на ООН, защото в случаите, в които интересите и целите на една държава постоянен член на СС са нарушени или осуетени, консенсус при приемането на решение в органа не е възможен. Правото на налагане на вето по същество е израз на такава неудовлетвореност. То би могло да се определи като способ, чрез който държавата постоянен член има правна възможност да защити своя интерес, цел и позиция. В случая на Русия, нейната дълбока цел е формиране на противопоставяне на Западния модел на демокрация и на неговата господстваща роля и стремеж за налагане на политически и

икономически възгледи. Тя провежда политика, насочена против елиминирането ѝ от глобалното стратегическо съперничество (Кънчев, 2008, с. 57).

Въпреки, че ХХІ век е период на икономически подем и технологичен прогрес, съперничеството между големите играчи на международната сцена продължава да съществува (така както реалистите Миършаймър и Уолц например твърдят в своите концепции за хаос и съперничество между държавите).

Макар и общият брой членове в СС на ООН да е петнадесет, пет от които със статут на постоянни (Обединеното кралство, Китай, Русия, Съединените щати и Франция), останалите десет са с двугодишен мандат и се избират на регионална основа (Устав на Организация на обединените нации, приет на 25.06.1945 г.). Европейският съюз има статут на постоянен наблюдател в ОС на ООН от 1974 г.

Съветът за сигурност не е в състояние да работи ефективно в ситуация на подобни на Украйна военни конфликти и поради факта, че постановените преди осемдесет години правила за работа, изискват единодушие от петте държави постоянни членове на органа. От факта, че казусът с войната в Украйна не намира решение през СС, и че в Близкия изток бе допуснато избухването на нов военен конфликт (между Израел и Палестина), следва че ООН като международна организация гарант за мира не е в състояние да изпълни своята основна роля и да го запази.

Въпросът за реформиране на Съвета за сигурност на ООН с цел неговата по-ефективна дейност се обсъжда отдавна. Възможно е при увеличаване на броя на членовете му, или броя на постоянните държави членки тази цел да бъде постигната. Но следва да се приемат и промени в методите на работа на този орган и начина, по който се формират решенията му.

Ако бъде предприет подходът за разширяването на Съвета за сигурност чрез увеличаване на държавите членове, това би могло да доведе до по-ефективно реализиране на поставените му задачи и би осигурило сигурност и стабилност в света. Но следва да се вземе под внимание и фактът, че от друга страна включването на нови постоянни членове с техните национални интереси и програми за работа, би затруднило в още по-голяма степен постигането на консенсус в работата на ОС на ООН.

Възможно е ако се извършат промени в Устава, с които при пряко участие на държава постоянен член на СС във военен конфликт, въпросите по неговото решаване да бъдат разглеждани и решавани без възможност на тази държава да упражнява право на глас. Т.е. тя да притежава правото да бъде изслушвана, но не и да гласува. Така гласуване чрез вето на пряко заинтересована държава би било преодоляно и блокиране на работата на СС би било лесно избегнато.

През 2005 г. Кофи Анан, генералния секретар на ООН, предлага два варианта за реформа СС на ООН. Единият е включването на шест нови постоянни членове и три нови непостоянни членове, т.е. общо 24 държави членки на СС. Другият вариант предвижда създаване на осем нови места, които да бъдат заемани от държавите чрез четиригодишен мандат, подлежащи на подновяване, и едно непостоянно място (Доклад А/59/2005 на Генералния секретар на ООН, с. 41-44).

Най-често споменаваните кандидати за постоянни членове са Бразилия, Германия, Индия и Япония или така наречената група Г-4. Това предложение за реформа има противници – групата „Обединени за консенсус“, която се състои предимно от нации, които са икономически съперници на Г-4 (Пакистан, Италия, Испания, Мексико, Колумбия, Аржентина, Южна Корея и др.).

Правото на вето на постоянните членове на Съвета за сигурност е друга пречка пред функционирането на СС, която следва да бъде отстранена. Правото за налагане на вето дава възможност за отхвърляне на резолюции на Съвета, включително тези във връзка с приемането на нови страни членки или кандидатури за генерален секретар. На 70-та сесия на Общото събрание на ООН, Франция, подкрепена от редица държави, внася предложение за ограничаване правото на вето на постоянните членове на Съвета за сигурност, но Русия се обявява против тази инициатива.

Универсално решение, което да задоволи всички държави членки, е трудно постижимо. След многогодишни дискусии въпросът за промяната в състава и начина на функциониране на СС все още стои отворен. Решението, което ще бъде взето, следва да бъде в полза на всички членове. Но и да бъде защитен интересът на най-силните държави в организацията. Защото те са и основният гарант и защитник на мира и сигурността в света. Което от друга страна следва да им напомня, че с отговорните си решения защитават и интересите на международната общност.

Дейностите на ООН при подобен военен конфликт са свързани с приемане на декларации, резолюции, провеждане на обсъждания, дебати, предприемане на мерки, отправяне на препоръки, настоявания. Сами по себе си те се оказват неефективни, тъй като не успяват да променят волята на конфликтните държави. Тези документи не предоставят на ООН възможност за резултатни действия или налагане на санкции.

За да запази и повиши своя авторитет и да продължи да изпълнява своята основна роля, ООН следва да реформира своя устав така, че решенията, които касаят конфликт с участието на държава постоянен член на СС, да бъдат приемани без нейното активно участие с гласуване. Необходимостта

международната общност да потърси решения, с които да ограничи избухването на военни конфликти, е належаща.

Бъдещ процес на реформи в структурата и начина на функциониране на ООН, вкл. и на Съвета за сигурност, са предмет на дълъг и подробен правен анализ, който следва да бъде съобразен освен с публично правните норми, и с волята на държавите членки на международната общност. Точно предвиждане на крайния резултат от такива промени е невъзможно предвид малката вероятност те да бъдат одобрени с консенсус от всички членове на ООН.

Събитията днес поставят на изпитание не само организации като НАТО и ЕС, но и международната организация с най-висок статут, ООН.

Използвана литература

- Александров, Е. (2001). Речник по международни отношения, Тракия-М, София. (Aleksandrov, E., 2001, Rechnik po mezhhdunarodni otnosheniya, Trakiya-M, Sofia).
- Видин, Б. (2016). Лекционен курс по Международно публично право. (Vidin, B., 2016. Lektsionen kurs po mezhhdunarodno publichno parvo).
- Кънчев, Р. (2008). Защо Русия не следва западния модел демокрация. Геополитическите амбиции на Кремъл в началото на XXI век, УИ „Св.Климент Охридски“, София. (Kanchev, R., 2008, Zashto Rusia ne sledva zapadnia model demokratsia. Geopoliticheskiye ambitsii na Kremal v nachaloto na XXI vek, UI „Sv. Kliment Ohridski“, Sofia).
- Милър, Д., Колман, Дж., Конъли, У., Райън, А. (1997). Енциклопедия на политическата мисъл – Блекуел. Справочник, „Център за изследване на демокрацията“, София. (Milar, D., Kolman, Dzh., Konali, U., Raiyan, A., 1997, Entsiklopedia na politicheskata misal – Blekuel. Spravochnik, „Tsentar za izsledvane na demokratsiyata“, Sofia).
- Хънтингтън, С. (2019). Сблъсъкът на цивилизациите и преобразуването на световния ред, „Обсидиан“, София. (Huntingtan, S., 2019, Sblasakat na tsivilizatsiite I preobrazuvaneto na svetovniya red, „Obsidiyan“, Sofia).
- Доклад А/59/2005 на Генералния секретар на ООН [Online], (Doklad A/59/2005 na Generalniya sekretar na OON), available at: <https://digitallibrary.un.org/record/543857?ln=ru> (accessed 7 September 2023)
- Искане от 28 февруари 2014 г. на Украйна до председателя на СС на ООН за свикване на спешна среща на СС [Online], (Iskane ot 28 February 2014 of Ukraine do predsedateliya na SS na OON za svikvane na speshna sreshta na SS), available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/249/22/PDF/N1424922.pdf?OpenElement> (accessed 4 September 2023)

- Официална информация относно членство на държава в ООН [Online], (Ofitsialna informatsiya odnosno chlenstvo na darzhava v OON), available at: <https://www.un.org/en/library/unms?> (accessed 2 October 2023)
- Официално видео обръщение на президента на Руската федерация, 24 февруари 2022 г., [Online], (Ofitsialno video obrashtenie na prezidenta na Ruskata federatsiya, 24 February 2022), available at: <https://bntnews.bg/news/putin-otpravi-priziv-i-kam-ukraincite-video-1186451news.htm> (accessed 4 September 2023)
- Писмо от 2 ноември 2022 от постоянния представител в ООН на Руска федерация, с номер A/77/577-S/2025/825 [Online], (Pismo ot 2 noemvri 2022 ot postoiyanniya predstavitel v OON na Ruska federatsiya, s nomer A/77/577-S/2025/825), available at: <https://digitallibrary.un.org/record/3994124?ln=en&v=pdf> (accessed 4 September 2023)
- Писмо от 21 ноември 2022 от постоянния представител в ООН на Руска федерация, с номер A/77/599-S/2022/873 от 21 ноември 2022 г. [Online], (Pismo ot 21 noemvri 2022 ot postoiyanniya predstavitel v OON na Ruska federatsiya, s nomer A/77/599-S/2022/873), available at: <https://digitallibrary.un.org/record/3995530?ln=en&v=pdf> (accessed 8 September 2023)
- Писмо от 13 октомври 2022 на постоянния представител в ООН на Руска федерация с номер A/77/523-S/2022/753 от 21 ноември 2022 г. [Online], (Pismo ot 13 oktomvri 2022 ot postoiyanniya predstavitel v OON na Ruska federatsiya, s nomer A/77/523-S/2022/753), available at: <https://digitallibrary.un.org/record/3991623?ln=en&v=pdf> (accessed 8 September 2023)
- Протокол от 14-то пленарно заседание на ОС на ООН от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 12 октомври 2022 г. [online], (Protokol ot 14-to plenarno zasedanie na OS na OON ot 11-ta Izvanredna spetsialna sesiya na OON, 12 October 2022), available at: <https://digitallibrary.un.org/record/4000366?ln=en> (accessed 7 September 2023)
- Протокол от заседание № 8980 на СС на ООН, проведено на 27 февруари 2022 г. [Online], (Protokol ot zasedanie № 8980 na SS na OON, provedeno na 27 February 2022), available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N22/270/77/PDF/N2227077.pdf?OpenElement> (accessed 4 September 2023)
- Протокол от заседание № 8926 на Съвета за сигурност на ООН, проведена на 13 декември 2021 г. в Ню Йорк, на тема: Поддържане на международния ред и сигурност [Online], (Protokol ot zasedanie № 8926 na Saveta za sigurnost na OON, provedena na 13 dekemvri 2021 g. v Nyu York, na tema: Poddarzhane na mezhdunarodnia red i sigurnost), available at: <https://digitallibrary.un.org/record/3951616?ln=en&v=pdf> (accessed 3 September 2023)

- Резолюция ES-11/1 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 2 март 2022 г. [Online], (Rezolyutsiya ES-11/1 ot 11 Izvanredna spetsialna sesiya na OON, 2 March 2022), available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/293/36/PDF/N2229336.pdf?OpenElement> (accessed 4 September 2023)
- Резолюция ES-11/4 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 12 октомври 2022 г. [Online], (Rezoliutsiya ES-11/4 ot 11-ta Izvanredna spetsialna sesiya na OON, 12 October 2022), available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/630/66/PDF/N2263066.pdf?OpenElement>. (accessed 5 September 2023)
- Резолюция ES-11/6 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 23 февруари 2023 г. [Online], (Rezoliutsiya ES-11/6 ot 11-ta Izvanredna spetsialna sesiya na OON, 23 February 2023), available at: <https://digitallibrary.un.org/record/4004933?ln=en> (accessed 7 September 2023)
- Резолюция № 377 А на Общото събрание на ООН, 1950 г. [Online], (Rezolyutsia № 377 A na Obshtoto sabranie na OON, 1950 g.), available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/059/75/PDF/NR005975.pdf?OpenElement> (accessed 3 September 2023)
- Резултати от проведено гласуване на Резолюция ES-11/1 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 2 март 2022 г. [Online], (Rezultati ot provedeno glasuvane na Rezoliutsiya ES-11/1 ot 11-ta Izvanredna spetsialna sesiya na OON, 2 March 2022), available at: <https://digitallibrary.un.org/record/3959039?ln=ru> (accessed 5 September 2023)
- Резултати от проведено гласуване на Резолюция ES-11/4 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 12 октомври 2022 г. [Online], (Rezultati ot provedeno glasuvane na Rezoliutsiya ES-11/4 ot 11-ta Izvanredna spetsialna sesiya na OON, 2 October 2022), available at: <https://digitallibrary.un.org/record/3990400?ln=en> (accessed 5 September 2023)
- Резултати от проведено гласуване на Резолюция ES-11/6 от 11-та Извънредна специална сесия на ООН, 23 февруари 2023 г. [Online], (Rezultati ot provedeno glasuvane na Rezoliutsiya ES-11/6 ot 11-ta Izvanredna spetsialna sesiya na OON, 23 February 2023), available at: <https://digitallibrary.un.org/record/3990400?ln=en> (accessed 7 September 2023)
- Решение на СС за свикване на извънредна сесия на ООН, 27 февруари 2023 г. [Online], (Reshenie na SS za svikvane na izvanredna sesiya na OON, 27 February 2023), available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/271/32/PDF/N2227132.pdf?OpenElement> (accessed 4 September 2023)

Устав на Организация на обединените нации, приет на 25 юни 1945 г. [Online], (Ustav na Organizatsiyata na obedinenite natsii, priet na 25 June 1945), available at: UN Charter | United Nations/ (accessed 2 October 2023) Williams, W. (1971). Intergovernmental Military Forces and World Public Order, A. W. Sijthoff.

THE ORGANIZATION OF UNITED NATIONS IN THE CONTEXT IN THE EVENTS IN UKRAINE

Nataliya Tsvetanova-Chilingirova, PhD Student
Department of Political Sciences and National Security
Faculty of Economics and Social Sciences
University of Plovdiv „Paisii Hilendarski“
e-mail: nataliya.tsvetanova@uni-plovdiv.bg

Abstract

This text presents the work of the United Nations, as well as the Security Council towards it in a situation of war on the territory of Ukraine, the problem with the way the Security Council functions in the event of a veto by a permanent member state, as well as the need for reform with purpose of effective functioning of the organization.

Keywords: UN, Security Council, resolution, Russia, Ukraine, international public law, international relations

JEL: F51, F53, F510, F520, F530, K00, K30, K33, K40, K42